

**ASIA** Lupa kalliokiviaineksen louhintaan ja louheen murskaamiseen tilojen Kotimäki RN:o 9:101 ja Vaivionsalo RN:o 49:126 alueella Liperin kunnan Vaivion kylässä. Päätös sisältää ratkaisun maa-aineslain 21 §:n ja ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaiseen aloituslupahakemukseen muutoksenhausta huolimatta.

**HAKIJA** Peab Industri Oy  
Karvaamokuja 2a  
00380 HELSINKI

**SIJAINTI** Lupahakemuksen mukainen kohde sijaitsee Polvijärventien itäpuolella, noin 2 km päässä tiestä. Alue on osittain avattua vanhaa ottamisaluetta, ja sille kuljetaan Polvijärventieltä erkanevaa metsätietä. Liittymä on noin kohdassa Polvijärventie 77.

Välimatkaa lähimpään vakituiseen asutukseen on noin 850 metriä ja vapaa-ajan asuntoon noin 1 000 metriä.

## **KAAVATILANNE, SUOJELUALUEET**

Alueella on maakuntakaavassa EO3-aluemerkintä. Aluevarausmerkinnällä osoitetaan vähintään seudullista merkitystä omaavia kalliokiviainesten ottoalueita. Kohdemerkinnällä osoitetaan alle 5 hehtaarin alueet. Vaivion osayleiskaavassa suunnitelma-alue sijoittuu pääosin eo-2 alueelle (kallioainesten ottoalue. Kallioaineksen otto on sallittua erillisen suunnitelman mukaisesti. Ottoluvan lakattua alue tulee maisemoida). Aluetta ympäröi ja suunnitelma-alueen kaakkoisosassa on merkintä M (maa- ja metsätalousvaltainen alue).

Lupahakemuksen liitteenä olevan luonto- ja maisemaselvityksen mukaan suunnitelma-alueen välittömässä läheisyydessä ei ole suojeltuja alueita. Noin kilometrin etäisyydellä on Kunnasniemen luonnonsuojelualue. Selvityksessä ei alueelta löydetty erityisiä luontoarvoja, eikä tehty havaintoja kaakkurista. Hakija kuitenkin rajoittaa louhintatyöhön liittyvät räjäytykset kaakkurin pesintäajan ulkopuolelle.

## **PINTA- JA POHJAVESIOLOSUHTEET**

Kohde ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella, eikä sen läheisyydessä alle 500 metrin etäisyydellä, ole talousvesikaivoja. Venäänsuon 1-luokan pohjavesialue sijaitsee noin 140 metrin päässä. Venäänsuon pohjavesialueella sijaitsee Härkinvaaran vedenottamo.

Hakemuksen liitteenä on pohjavesiselvitys, jossa on esitetty pohjaveden virtaussuunnat, pohjaveden korkeustaso ja laatu. Selvityksen yhteydessä

alueelle asennettiin 3 pohjaveden havaintoputkea, joista tehtyjen havaintojen mukaan pohjavesi on laadultaan tavanomaista suomalaista pohjavettä. Pohjaveden pääasiallinen virtaussuunta on ottoalueelta lounaaseen ja etelään, eikä pohjavedellä ole virtausyhteyttä lähimmälle pohjavesialueelle eikä lähimmille kaivoille.

## **LUVAN HAKEMISEN PERUSTE**

Maa-aineslain (MAL 555/1981) 4 §:n mukaan maa-ainesten ottamiseen on oltava lupa. Toiminta on ympäristölupavelvollista ympäristönsuojelulain (YSL 527/2014) liitteen 1 taulukon 2 kohdan 7 e mukaan.

Maa-aineslain 4 a §:n ja ympäristönsuojelulain 47 a §:n mukaan maa-ainesten ottamista koskeva lupahakemus ja samaa hanketta koskeva ympäristölupahakemus on käsiteltävä yhdessä ja ratkaistava samalla päätöksellä, jollei sitä ole erityisestä syystä pidettävä tarpeettomana.

Ottamisalueelle haetaan lupaa 15 vuoden ajaksi. Maa-aineslain 10 §:ssä on säädetty, että ottamislupa voidaan myöntää 15 vuoden ajaksi, kun ottamiselle on jokin erityinen syy. Maa-aineslain mukaan erityisenä syynä voidaan pitää sitä, että ottaminen kohdistuu maakuntakaavassa merkitylle maa-ainesten ottamisalueelle (EO).

Lupaa aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta voi hakea ympäristönsuojelulain 199 §:n ja maa-aineslain 21 §:n perusteella.

## **LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA**

Maa-aineslain 7 §:n ja ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen ympäristönsuojelusta (713/2014) 2 §:n kohdan 6 a ja b mukaan lupahakemuksen käsittelee kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

## **HAKEMUKSEN VIREILLETULO**

Hakemus on tullut vireille 22.4.2024.

## **LUPATILANNE**

Alue on osittain entistä maa-ainesten ottoaluetta. Aikaisemmat Morenia Oy:lle myönnetty ja sittemmin MH-Kivi Oy:lle siirretyt maa-aines- ja ympäristölupa ovat päättyneet vuonna 2021.

Tilat Vaivionsalo RN:o 49:126 ja Kotimäki RN:o 9:101 omistaa Tornator Oyj. Hakija on tehnyt esisopimuksen määräalojen vuokraamisesta ja kiviaineksen ottamisesta maanomistajan kanssa. Sopimus toteutuu, mikäli haettava lupa saadaan. Maanomistajalta on suostumus lupien hakemiseen.

Elinympäristölautakunnan lupajaos myönsi Peab Industri Oy:lle vuonna 2021 maa-aines- ja ympäristöluvan. Luvasta valitettiin Vaasan hallinto-oikeuteen, joka kumosi luvan ja palautti sen uudelleen käsiteltäväksi, mikäli hakemusta

täydennetään pohjavesiselvityksellä. Nyt käsiteltävänä oleva lupahakemus on täydennetty hallinto-oikeuden vaatiman pohjavesiselvityksen lisäksi myös luonto- ja maisema- sekä meluselvityksellä.

## LAITOKSEN TOIMINTA

Tämän hakemuksen mukaisella toiminnalla on tarkoitus jatkaa Morenia Oy:n, sittemmin MH-Kivi Oy:n, alueella harjoittamaa maa-ainesten ottotoimintaa. Suunnitelma-alue on osittain avattua ottamisaluetta. Puusto on kaadettu kokonaan aiemmin käytössä olevalta ottamisalueelta ja muilta osin alue on mäntyvaltaista metsikköä. Alueella on tarkoitus ottaa kalliokiviainesta ja jalostaa sitä louhimalla ja murskaamalla erikokoisiksi murskelajikkeiksi. Kalliokiviaines hyödynnetään Joensuun alueella toteutettavissa hankkeissa.

Lupahakemusta koskevan alueen pinta-ala on noin 11,9 hehtaaria, josta varsinaista ottoaluetta on noin 6,6 hehtaaria. Lupaa haetaan 15 vuodeksi 571 000 m<sup>3</sup>:n kokonaisottomäärälle, jolloin vuotuinen ottomäärä on noin 15 000 - 40 000 m<sup>3</sup> riippuen käyttötarpeesta.

Ottamisjärjestys alueen sisällä tarkentuu toiminnan edetessä. Muun muassa kiviaineksen laatu ja pintamaiden vahvuus ohjaavat tarkemmin louhinnan etenemistä. Alimmaksi ottotasoksi esitetään +113 - +113,3. Ottamistoiminta toteutetaan siten, että pohjaveden pinnan päälle jää vähintään yhden (1) metrin suojamaakerros.

Varastointi ja tukitoiminnot sijoitetaan asemapiirroksessa esitettyihin kohtiin. Osa varastoautoista voidaan sijoittaa myös ottamisalueen rajaukseen.

Ottamisalueen ympärille tehdään jo ottamistoiminnan aikana riittävät aitaukset ja asennetaan varoituskyltit alueen turvallisen käytön takaamiseksi. Tulotien varteen asennetaan puomi, jolloin tahaton alueelle pääsy estyy myös tien suunnasta.

Alueella käytetään siirrettävää poraus- ja murskauskalustoa, pyöräkuormaajia, kaivinkoneita sekä iskuvasaraa. Ennen ottamistoimintaa puusto kaadetaan ja pintamaat poistetaan kaivinkoneella tai pyöräkuormaajalla niiltä osin, missä tätä ei ole vielä tehty. Louhintä käsittää panostusreikien poraamisen kallioon hydraulisella poravaunulla sekä porareikien panostamisen ja kallion räjäyttämisen. Panostus tehdään yleensä samana päivänä ennen räjäytystä. Räjäytyksestä varoitetaan äänimerkillä. Räjäytyksestä jäävien mahdollisten ylisuurien lohcareiden rikotuksessa käytetään hydraulisella iskuvasaralla varustettua kaivinkonetta.

Irrotettu kalliokiviaines murskataan paikalle tuotavalla siirrettävällä murskauslaitoksella. Murskaimia on 3-5 kappaletta: esi-, väli- ja tarvittava määrä jälkimurskaimia. Murskauksen yhteydessä käytettävät seulat ovat 2- tai 3-tasoseuloja. Murskauslaitoksen toimintaan tarvittava sähkö tuotetaan kevyttä polttoöljyä käyttävällä aggregaatilla. Poravaunujen käyttöenergia tuotetaan omilla dieselmoottoreilla, joiden polttoaineena on kevyt polttoöljy.

Valmiit murskelajikkeet varastoidaan alueelle varastokasoihin, joista ne kuljetetaan käyttökohteisiinsa. Louhetta voidaan myydä myös sellaisenaan. Murskauskäytöksen ollessa paikalla alueella työskentelee kerrallaan 3-8 henkilöä.

Toiminta-aikoja ei ole tarpeen rajata muraus-asetuksen 8 §:n mukaisiksi alueen syrjäisen sijainnin vuoksi. Räjähdykset kuitenkin rajataan kaakkurin pesimäajan ulkopuolelle pesimärauhan turvaamiseksi. Hakemuksen mukaiset toiminta-ajat ovat seuraavat:

| Toiminto                 | Toiminta-aika | Ajallinen vaihtelu                                                                     |
|--------------------------|---------------|----------------------------------------------------------------------------------------|
| Murskaaminen             | ma-pe 6-22    |                                                                                        |
| Poraaminen               | ma-pe 6-22    |                                                                                        |
| Rikotus                  | ma-pe 6-22    |                                                                                        |
| Räjäyttäminen            | ma-pe 8-18    | valoisan aikaan, enimmäismäärä noin 5-7 kertaa vuodessa, ei 20.4.-1.9. välisenä aikana |
| Kuormaaminen ja kuljetus | ma-pe 6-22    |                                                                                        |

Hakemuksen mukaisen toiminnan päättyessä alueelta on tarkoitus jatkaa ottamista vaiheeseen II. Ottamisen päättyttyä louhoksen reunoilla kulkee teräsverkkoaita, joka varmistaa ympäröivän alueen turvallisen käytön.

## TOIMINNASSA SYNTYVÄT PÄÄSTÖT JA NIIDEN VÄHENTÄMINEN

### Päästöt vesiin ja maaperään

Normaalista toiminnasta ei aiheudu haitallisia päästöjä maaperään. Ottamisalueelta ei itse alueen ja ympäristön topografian ansiosta johdu merkittäviä määriä hulevesiä ympäristöön eikä näin ollen myöskään ympäröiviin vesistöihin. Siten toiminnan ei voida katsoa vaikuttavan vesistöihin tai niiden käyttöön.

Kaikki polttoaineet varastoidaan kaksoisvaippasäiliöissä, jotka ovat lukittavia ja varustettu ylitäytönestimillä. Säiliöt toimivat sähköpumpulla. Pyöräkuormaajien tankkauksessa käytetään tarvittaessa suojakaukaloita, jotka estävät mahdollisten roiskeiden pääsyn maaperään. Moottori-, hydraulikka- ja voiteluöljyjä varastoidaan niiden omissa myyntipakkauksissa tiivispohjaisissa öljy- tai varastokonteissa. Tukitoiminta-alueella on kemikaalien käsittelyä varten tarvittaessa alue, joka on nestettä läpäisemätön ja reunoiltaan korotettu.

Pohjavesiselvityksen mukaan pohjavedellä ei ole virtausyhteyttä lähimmälle pohjavesialueelle eikä lähimmille kaivoille. Ottamistoiminta toteutetaan niin, että pohjaveteen jää aina vähintään yhden metrin suojamaakerros.

Toiminnasta ei muodostu jätevesiä. Sosiaalityökalujen vedet johdetaan umpisäiliöön tai käytössä on sähkökäyttöinen WC. Tarvittava talousvesi tuodaan alueelle erikseen.

## **Melu**

Lupahakemuksen liitteenä on meluselvitys, jossa on tarkasteltu Peab Industri Oy:n ja viereisen NCC Industri Oy:n louhinta- ja murskaustoiminnasta aiheutuvaa melua yksinään sekä tilanteessa, jossa molempien toiminnanharjoittajien toiminnot ovat yhtä aikaa käynnissä. Selvityksen mukaan toiminnanharjoittajien toiminnasta erikseen tai yhdessä aiheutuva melutaso ei ylitä ympäristön asuin- ja lomarakennuksilla päiväjän keskiäänitason raja-arvoja missään louhinnan vaiheessa tai toimintatilanteessa. Toiminta-alueella ei ole merkittävää yöaikaista melua aiheuttavaa toimintaa.

Melun leviämistä rajoitetaan laiteteknisin ratkaisuin sekä meluvallien ja toimintojen järkevän sijoittamisen avulla. Vallien rakentamisessa voidaan käyttää esimerkiksi pintamaita tai varastokasoja. Toiminnan sijoittaminen mahdollisimman matalalle tasolle ja louhintarintauksen läheisyyteen rajoittaa melun leviämistä. Vaiheessa I varastointialueen luontainen maanpinta pohjoisessa ja etelään tehtävät tuotekasat sekä pintamaavallit toimivat meluesteenä lähimmän asutuksen suuntaan.

## **Täriin**

Täriinää aiheutuu räjäytysten yhteydessä. Pitkän etäisyyden vuoksi toiminnan aiheuttaman täriinän ei arvioida aiheuttavan haittaa lähimmille kiinteistöille. Räjäytysten aiheuttamaa täriinää vähennetään optimoimalla käytettävä momentaaninen räjähdelainemäärä kohteeseen sopivaksi. Räjäytys- ja louhintatöitä koskee erillinen lainsäädäntö, jota louhintatöissä noudatetaan. Louhintatyöstä tehdään aina räjäytys- ja turvallisuussuunnitelma. Jokaisesta kentästä tehdään lisäksi erillinen räjäytyssuunnitelma. Näillä varmistetaan, ettei toiminnasta aiheudu vaaraa tai merkittävää haittaa ympäristölleen. Ennen räjäytystä varmistetaan, että vaara-alueella ei ole ihmisiä. Räjäytyksestä ilmoitetaan äänimerkillä, pillin soitolla. Räjäytystyötä tekevät koulutetut ja räjäytystyön vaatiman pätevyuden omaavat henkilöt.

## **Päästöt ilmaan**

Toiminnoista aiheutuvat ilmanlaatuvaikutukset syntyvät pääosin murskauksen, kuljetusten sekä ajoittain toiminta- ja varastoalueiden hajapölypäästöistä. Pölypäästöjen määrä ja leviäminen riippuvat merkittävästi sääolosuhteista. Kuljetusten pölypäästöjen määrä riippuu sääolosuhteiden lisäksi lastausten ja käsittelyn määrästä sekä siirtomatkojen pituudesta. Kivipölypäästöjen lisäksi kuljetukset aiheuttavat vähäisiä määriä pakokaasupäästöjä.

Louhintatyö tehdään niin, että pölyäminen on mahdollisimman vähäistä. Räjäytysten yhteydessä syntyvissä lyhytkestoisissa pölypilvissä voi olla

korkeita hiukkaspitoisuuksia, joiden ei kuitenkaan arvioida aiheuttavan haittaa ympäristössä. Räjähdyksien määrä on vähäinen suhteessa toiminta-aikoihin. Muista toiminnoista aiheutuvaa pölyämistä vähennetään tarvittaessa kastelemalla teitä ja kulkuväyliä sekä murskattavaa tuotetta, koteloimalla kuljettimia sekä säätämällä kiviaineksen putoamiskorkeuksia. Kasteluun käytettävä vesi on saatavissa alueelta.

### **Jätteet, niiden käsittely ja hyödyntäminen**

Vanhat öljynsuodattimet, trasselit yms. kiinteät öljyiset jätteet sekä akut varastoidaan omiin jätesäiliöihinsä lukittavaan konttiin. Tehdyt huollot ja öljyjenvaihdot kirjataan ylös ja niiden perusteella on tiedossa, paljonko jäteöljyjä on varastoituna. Vaaralliset jätteet toimitetaan vaarallisen jätteen käsittelyluvan saaneeseen laitokseen tai kiinteistölle, jonka hyväksytyssä jätehuoltosuunnitelmassa tai ympäristöluvassa vastaavan vaarallisen jätteen vastaanotto on hyväksytty. Vaarallisia jätteitä luovutettaessa jätteiden siirrosta laaditaan siirtoasiakirja, josta ilmenee tiedot vaarallisista jätteistä voimassa olevan jätelain ja -asetuksen mukaisesti.

Sekajätteet ja metallijätteet kerätään erikseen. Panostustöissä mahdollisesti syntyvät räjähdysaineiden pahvipakkaukset poltetaan räjähteitä koskevan lainsäädännön ja ohjeistuksen mukaisesti panostuspaikalla. Toiminnasta ei muodostu jätevesiä. Sosiaalitulojen vedet menevät umpisäiliöön tai käytössä on sähkövessa.

## **KAIVANNAISJÄTTEEN JÄTEHUOLTOSUUNNITELMA**

Hakemus sisältää arvion syntyvän kaivannaisjätteen määrästä ja suunnitelman sen hyödyntämisestä.

## **LAITOKSEN TOIMINNAN JA SEN VAIKUTUSTEN TARKKAILU**

Toimintaa tarkkaillaan mm. viikoittaisilla turvallisuustarkastuksilla. Murskauksesta pidetään käyttöpäiväkirjaa, josta ilmenee tuotantomäärät ja -ajat. Louhinnan kenttäkorteissa on tiedot tehdyistä räjäytyksistä (päivämäärä, kellonaika, räjäytystyön johtaja, käytetty räjähdelainemäärä jne.). Merkittävistä häiriöistä tehdään merkintä käyttöpäiväkirjaan tai louhinnan kenttäkorttiin.

Pohjavedentarkkailuksi hakija esittää pohjaveden pinnan korkeuden mittaamista neljä kertaa vuodessa ja veden laadun analysointia vuosittain. Pohjavedestä analysoidaan TOC, kokonaistyppeä, koliformiset bakteerit, E. coli, sameus, happi, kloridi, nitriitti, nitraatti, ammonium, kokonaistyppeä, sulfaatit sekä liukoinen rauta ja mangaani.

## **POIKKEUKSELLISET TILANTEET JA NIIHIN VARAUTUMINEN**

Räjähteitä ei varastoida alueella. Räjäytystilanteissa ympäristöä varoitetaan tulevasta räjäytyksestä ja alueelle tulevat tiot suljetaan sekä ihmisten pääsy alueelle estetään. Alueelle johtavalla tiellä on puomi asiattoman kulkemisen

estämiseksi ja alueesta varoitetaan kyltein niin, ettei sinne voi joutua vahingossa.

Alueella ei varastoida polttoaineita kuin louhinta- ja murskausjaksojen aikana. Murskauslaitoksella on imeytysturvetta ja pressu, johon öljypäästöjen sattuessa pilaantunut maa-aines voidaan nopeasti siirtää. Polttoainesäiliöt ovat kaksikuorirakenteisia. Toiminnan ympäristöriskeihin varaudutaan suojelun suunnittelulla vahinkotapauksia varten, sattuneiden onnettomuuksien tutkinnalla sekä henkilöstön koulutuksella. Tulipalon varalta asema on varustettu viranomaisten määräämällä alkusammutuskalustolla ja henkilökunta on saanut tarvittavan opastuksen alkusammutuskaluston käyttöön.

Häiriö- ja onnettomuustilanteissa henkilökunta suorittaa alkusammutus- tai muut tarvittavat toimet sekä hälyttää paikalle pelastuslaitoksen. Lisäksi suoritetaan tarvittavat ilmoitukset lupaviranomaisille ja muille viranomaisille tarvittavassa laajuudessa.

## **ARVIO BAT:N JA BEP:N SOVELTAMISESTA**

Parasta käyttökelpoista tekniikkaa (BAT) alueella edustavat murskauslaitoksen kuljettimien kotelointi melun ja pölyn torjunnassa. Ympäristön kannalta parhaita käytäntöjä (BEP) ovat mm. murskauslaitoksen sijoittaminen mahdollisimman alhaiselle tasolle louhoksen pohjalla.

Koteloinneilla, pudotuskorkeuksien pienentämisellä ja vesikastelulla voidaan hyvin tehokkaasti vähentää ilmaan johtuvia pölypäästöjä. Murskauslaitoksen säännöllisellä huollolla vaikutetaan polttoaineen kulutukseen, mikä vähentää päästöjä ilmaan. Energiankulutusta tarkkaillaan myös kustannussyistä ja se pyritään minimoimaan käyttämällä parasta saatavilla olevaa tekniikka sekä parhaimmaksi tunnettuja ja koettuja käytäntöjä.

Haitallista tärinää voidaan lieventää oikealla työn suorituksella ja suunnittelulla. Räjähetyksistä aiheutuvaa tärinää tai ilmanpaineaaltoa ei voida täysin poistaa, mutta niistä aiheutuvia haittoja voidaan vähentää oikeilla työmenetelmillä ja räjäytysten suunnittelulla. Louhintasuunnalla voidaan vaikuttaa tärinän leviämiseen ja oikealla ominaispanoksella siihen, että kiviaines irtoaa halutussa lohkarukoossa.

## **ASIAN KÄSITTELY**

### **Tiedottaminen**

Hakemuksen vireille tulosta on tiedotettu kuuluttamalla kunnan ilmoitustaululla ja verkkosivuilla sekä paikallislehti Kotiseutu-uutisissa. Hakemus liitteineen on ollut nähtävillä Liperin kunnan elinympäristöpalveluissa ja kunnan verkkosivuilla kuulutusajan 3.7.-11.8.2024. Viranomaisen on kuullut lähinaapurit.

### **Muistutukset ja mielipiteet**

Hakemukseen saapui 13 muistutusta.

Muistutuksissa yhtä lukuun ottamatta hanketta vastustetaan. Huomautettavaa oli mm. seuraavista asioista:

- toiminta on kaavanvastaista
- kuuleminen on ollut puutteellista
- hakemuksesta puuttuu tarpeellisia lausuntoja ja selvityksiä
- toiminta aiheuttaa melu-, pöly- ja värinähaittoja lähialueen asutukselle
- toiminta-aikoja tulee rajata
- liikenne aiheuttaa turvallisuusriskejä sekä melu- ja pölyhaittoja
- toiminta häiritsee myös ympäröivää luontoa ja alueen virkistyskäyttöä
- toiminta aiheuttaa pohja- ja pintavesien pilaantumisen riskin
- toimintaa ei saa aloittaa muutoksenhausta huolimatta
- toiminta aiheuttaa riskejä vedenottamon toiminnalle
- räjäytykset aiheuttavat vaurioriskejä kiinteistöille
- hankkeelle olisi pitänyt tehdä ympäristövaikutusten arviointi
- oletamus, ettei kaakkuri pesi Iso-Vehkalammella, on virheellinen
- myös murskaustoiminta tulee rajoittaa kaakkurin pesimäajan ulkopuolelle.

Muistutukset kokonaisuudessaan ovat lupahakemuksen liitteinä.

## **Lausunnot**

Hakemuksen vuoksi pyydettiin lausunto Pohjois-Karjalan ELY-keskukselta ja Pohjois-Karjalan Ympäristöterveydeltä.

Pohjois-Karjalan Ympäristöterveys on antanut hakemuksesta 11.8.2024 päivätyn lausunnon, jossa todetaan mm. seuraavaa:

- Hakemuksen mukainen kohde ei sijaitse pohjavesialueella, mutta 1-luokan pohjavesialueen läheisyyden vuoksi pohjavesien suojeluun tulee kiinnittää lupamääräyksissä riittävästi huomiota, koska toiminnalla voi olla vaikutusta pohjaveden määrään ja laatuun.
- Polttoaineiden ja muiden ympäristölle haitallisten aineiden säiliöt tulee sijoittaa riittävän tilaviin suoja-altaisiin ja ensisijaisesti toiminta-alueen ulkopuolelle. Koneiden ja laitteiden säilytyspaikat on ensisijaisesti sijoitettava alueen ulkopuolelle ja suojattava asianmukaisesti mahdollisten vuotojen varalta. Konekaluston huolto-, korjaus- ja pesupaikat on varattava alueen ulkopuolelle. Alueella tulee olla aina olla varattuna öljyn torjuntaan tarkoitettua imeytysainetta. Liikennöinnin ja toiminnan aikaiseen öljynvahinkojen torjuntaan ja ennaltaehkäisyyn tulee luvassa kiinnittää erityisesti huomiota.
- Toiminta ei saa pilata talousvesikaivojen veden laatua. Talousveden laatuvaatimuksista- ja suosituksista on säädetty sosiaali- ja terveysministeriön asetuksissa 401/2001 ja 1352/2015.
- Toiminnasta ei saa aiheutua terveydensuojelulain mukaista terveyshaittaa pölystä lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Toimija on velvollinen torjumaan pölyhaittoja niin, että terveyshaittaa ei synny. Tarvittaessa pölyn

leviämistä tulee estää kastelulla, koteloinnilla, maaperän muotoamisella ja murskekasojen sijoittamisella.

- Toiminnasta aiheutuva melutaso asunnoissa ei saa ylittää sosiaali- ja terveysministeriön asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista annetun asetuksen (545/2015) melutason toimenpiderajoja: päiväajan keskiäänitaso (klo 7-22) 35 dB (A) ja yöajan keskiäänitaso (klo 22-7) 30 dB (A). Tarvittaessa melutasoa tulee mitata, ja raja-arvojen ylittyessä ryhtyä toimenpiteisiin haitan pienentämiseksi.
- Jätteiden säilyttäminen ja käsittely on tehtävä niin, ettei siitä aiheudu pölyämistä, roskaantumista, maaperän tai pohjaveden pilaantumisvaaraa eikä terveyshaittaa. Ongelmajätteet on säilytettävä tiiviisti suljetuissa, kullekin ongelmajätetyypille tarkoitetuissa astioissa, säiliöissä tai pakkauksissa ja varastoitava katetussa ja lukitussa tilassa.

Pohjois-Karjalan ELY-keskus on antanut hakemuksesta 10.9.2024 päivätyn lausunnon, jonka mukaan hakemuksen liitteenä oleva pohjavesiselvitys on tehty yleisesti käytössä olevilla tutkimusmenetelmillä ja riittävässä laajuudessa. ELY-keskus huomauttaa, että virtausverkko- ja valuma-analyysin perusteella hakemusalueen vielä avaamattomalla kaakkoisosalla näyttäisi olevan noro, jota luonto- ja maisemaselvityksessä ei ole huomioitu. ELY-keskus katsoo, että maa-ainesluvan myöntämisen edellytyksenä on, että alueella mahdollisesti sijaitsevat norot huomioidaan ja niille haetaan tarvittaessa lupa poiketa vesilain säädöksistä Itä-Suomen aluehallintovirastosta. Lupamääräyksissä olisi huomioitava ainakin seuraavat seikat:

- Koskemattonta kalliota tulee jättää kaikissa olosuhteissa ylimmän todetun luonnollisen pohjavesipinnan päälle vähintään 1-2 metriä. Pohjaveden korkeustaso on luotettavasti todennettava mittaamalla pohjaveden pinnantaso neljä kertaa vuodessa alueelle asennetuista kolmesta pohjaveden havaintoputkesta.
- Pohjaveden laatu tulee analysoida ennen toiminnan aloittamista, vuoden välein toiminnan aikana ja lopuksi. Näytteet otetaan kolmesta pohjaveden havaintoputkesta ja niistä analysoidaan vähintään haju, sameus, väri, pH, happi, TOC, sähkönjohtavuus, sulfaatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, nitraatti, nitriitti, ammonium, kokonaistypppi, koliformiset bakteerit, E. coli bakteerit; liukoiset pitoisuudet (suodatettu näyte): rauta ja mangaani.
- Pohjavesitarkkailun tulokset tulee toimittaa kerran vuodessa luvan myöntäneelle viranomaiselle ja Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle lausunnossa esitetyssä taulukkomuodossa.
- Öljytuotteiden käsittelyssä on edellytettävä kahdenkertaista suojausta. Alueella mahdollisesti säilytettävät öljytuotteita sisältävät säiliöt ja koneiden tankkauspaikka on sijoitettava kaivualueen ulkopuolelle ja suojattava maahan kaukalon muotoon asennettavalla lujalla muovikalvolla mahdollisten valumien pääsyn estämiseksi pohjaveteen. Säiliöiden on lisäksi oltava kaksoisvaipallisia tai ne tulee varustaa tiiviillä säiliön tilavuutta vastaavalla katetulla suoja-altaalla.
- Alin ottotaso on merkittävä selvästi maastoon.

- Merkittäviä konekaluston huolto- ja korjaustöitä ei saa suorittaa alueella eikä sen välittömässä läheisyydessä.
- Onnettomuus- ja häiriötilanteita varten ottamisalueella on oltava riittävä alkusammutus- ja vuotojen torjuntakalusto.
- Maa-ainesten otto voi vaikuttaa paikallisesti kallioalueen pintavalunnan muuttumisen kautta. Tarvittaessa alueelle rakennetaan selkeytysallas, jonka pohjalle kiintoaines laskeutuu.
- Ottoalueelle ei saa läjittää/levittää muualta tuotuja maa-aineksia lukuun ottamatta jälkitoimenpiteiden yhteydessä tarvittavaa verhoilumateriaalia. Muualta tuotua verhoilumateriaalia ei saa kuitenkaan varastoida alueella.
- Jälkihoito on tehtävä vaiheittain ottotoiminnan edetessä. Jälkitoimenpiteisiin on kiinnitettävä erityistä huomioita. Jyrkkien rintausten yläosiin rakennetaan aidat turvallisuuden varmistamiseksi. Kallioalueen pohja tasataan ja muotoillaan siten, ettei alueelle pääse muodostumaan pintavesilammikoita.
- Ottomääristä on toimitettava tiedot vuosittain NOTTO-rekisteriin ja luvan myöntäjälle annettujen ohjeiden mukaan.

Lisäksi lausunnossa on esitetty lupamääräyksissä huomioitavaksi seikkoja, jotka koskevat melun ja pölyn torjuntaa, toimintaa koskevaa kirjanpitoa sekä jätekirjanpitoa ja jätteiden kuljettamista. Lisäksi ELY-keskus esittää, että yöaikaisten meluhäiriöiden estämiseksi toiminta aloitettaisiin aamulla vasta klo 7 hakemuksessa esitetyn klo 6:n sijaan.

ELY-keskuksen ja terveydensuojeluviranomaisen lausunnot ovat kokonaisuudessaan lupahakemuksen liitteinä.

### **Hakijan vastine lausuntoihin**

Luvanhakijalle lähetettiin vastinepyyntö saaduista lausunnoista.

Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen lausuntoon hakija mm. toteaa, että se tilasi konsultilta luontoselvityksen ELY-keskuksen lausunnossaan esittämän noron vuoksi. Noroa ei kuitenkaan löytynyt. Pohjaveteen jätetään aina vähintään yhden metrin suojamaakerros. Pohjaveden tarkkailu voidaan toteuttaa lausunnossa esitetyllä tavalla. Ottotaso ja -alue merkitään maastoon ja selkeytysallas rakennetaan, jos se tulee tarpeelliseksi. Polttoaineiden varastointi järjestetään lausunnossa esitetyllä tavalla ja murskaaminen, poraaminen ja rikotus voidaan aloittaa lausunnon mukaisesti klo 7.

Pohjois-Karjalan Ympäristöterveyden lausuntoon hakija toteaa, että murskauslaitoksen tai muun kaluston ollessa paikalla alueella on imeytysainetta. Melun ja pölyn osalta toimintaa säätelee muraus-asetus. Asetuksen mukaisiin raja-arvoihin pääseminen varmistaa sen, että terveydensuojelulain mukaista terveyshaittaa ei asutukselle aiheudu. Alueen läheisyydessä ei sijaitse häiriintyviä kohteita, joten tarkkailulle ei ole perusteita. Vaarallisten jätteiden varastointi tehdään lausunnossa esitetyllä tavalla.

### **Hakijan vastine muistutuksiin**

Muistutuksiin hakija toteaa mm., että kuuleminen on tapa tiedottaa lupahakemuksesta, ja Peab on pyytänyt Liperin kuntaa hoitamaan hakemuksen tiedottamisen ympäristönsuojelulain 44 §:n mukaisesti. Peab ei ole ollut tietoinen, että liittymälupapäätöksistä pitäisi tiedottaa. Päätöksissä ei ole mainintaa tiedottamisesta. Tuotantojaksojen alkamisesta ja räjäytyksistä on mahdollista tiedottaa tekstiviestein.

Liikennejärjestelyistä hakija toteaa, että eteläisempää liittymää, jonka läheisyydessä linja-autopysäkki on, käytetään vain alueelle menoa varten. Kääntymistilanteessa rekkojen nopeudet ovat hyvin alhaiset. Ottamisalueelle kulkeva tie on rakennettu kiinteistöjen kulkutarpeita varten, eikä se, että sitä käytetään myös ulkoiluun, voi estää tien käyttämistä kiinteistöille kulkemiseen. Toimintaan liittyvä raskaan liikenteen aiheuttama tärinä ei poikkea vastaavan muun liikenteen tärinästä. Polvijärventie on yleinen tie, eikä sen käyttöä voi maa-aines- ja ympäristölupapäätöksellä rajoittaa.

Lupahakemuksen liitteenä olevan meluselvityksen mukaan toiminnan melutaso ei ylitä muraus-asetuksen mukaisia raja-arvoja, eikä päivittäisiä toiminta-aikoja ole tarpeen rajoittaa asetuksen mukaisesti. Muistutuksessa esitetyt toiminta-aikarajauksia hakija pitää perusteettomina ja täysin kohtuuttomina. Peab rajaa louhintaräjäytykset tehtäväksi 2.9.-19.4. kaakkurin pesintärauhan säilyttämiseksi. ELY-keskus ei ole lausunnossaan esittänyt tätä tiukempaa toiminta-aikojen rajaamista.

Tärinään liittyviä kiinteistökatselmuksia tehdään yleensä tämän tyyppisissä louhintahankkeissa noin 500 metrin etäisyydellä louhittavan alueen rajasta. Sillä etäisyydellä ei haettavassa kohteessa ole yhtään asuin- tai lomarakennusta. Räjäytysten aiheuttamaa tärinää on mahdollista mitata toiminnan alkaessa lähimmässä häiriintyvässä kohteessa. Vedenottamon laitteiden osalta Peab pyytää Härkinvaaran vesiosuuskunnalta laitevalmistajan tiedot laitteiston tärinäherkkyydestä ennen louhintaräjäytysten tekemistä.

Kaavoitusta koskeviin kommentteihin hakija toteaa, että kaavoitus ei muodosta estettä lupien myöntämiselle. Aloittamista vakuutta vastaan on haettu alueelle, jolla on aikaisemmin ollut ottamistoimintaa. Lopuksi hakija toteaa, että lupaharkinta on laillisuusharkintaa. Ympäristöluvanvaraisesta toiminnasta aiheutuu aina jonkinasteisia vaikutuksia ympäristöön. Muutenhan toiminta ei edellyttäisi ympäristönsuojelulain mukaista lupaa. Nyt haettava toiminta ei kuitenkaan aiheuta mitään sellaisia vaikutuksia, joita ei voida ehkäistä asetettavilla lupamääräyksillä ja tätä kautta toimintaa järjestää niin, että maa-aines- ja ympäristönsuojelulakien mukaiset myöntämisedellytykset täyttyvät.

Vastine ja sen liitteenä oleva muistio maastokäynnistä 3.10.2024 ovat kokonaisuudessaan lupahakemuksen liitteenä.

## **ASIAN RATKAISU**

Lupajaos myöntää Peab Industri Oy:lle maa-aineslain 4 §:n mukaisen luvan maa- ja kallioainesten ottamiseen ja ympäristönsuojelulain 27 §:ssä tarkoitetun ympäristöluvan kiviainesten louhintaan ja murskaamiseen tilojen Kotimäki RN:o 9:101 ja Vaivionsalo RN:o 49:126 alueella Liperin kunnan

Vaivion kylässä. Lupa myönnetään lupahakemuksen mukaisesti seuraavin lupamääräyksin:

1. Tämä lupapäätös koskee ottamisvaihetta I. Kallioainesten kokonaisottomäärä on enintään 571 000 m<sup>3</sup> ja ottoaika viisitoista (15) vuotta.
2. Ottamisalue saa olla enintään ottamissuunnitelmassa esitetyn kokoinen. Ottamisalueen reunat on merkittävä maastoon yläpäästään maastosta hyvin erottuvien maalatuilla puupaaluilla/kivilohkareilla ja tarpeellisin lippusiimoin/nauhoin sekä varoitustauluilla. Jyrkät kalliorintaukset on suojattava aidalla tai kivilohkareilla. Louhinta-alueelle kalliojyrkänteiden päälle on asennettava suoja-aita louhinnan ajaksi.
3. Alin ottamistaso on merkittävä selvästi maastoon. Ottamisalueella on oltava korkokolmio tai vastaava siten, että alin ottamistaso voidaan aina luotettavasti selvittää. Korkokolmio on rakennettava ennen ottamisen aloittamista.
4. Koskematon kalliota tulee jättää kaikissa olosuhteissa ylimmän todetun luonnollisen pohjavesipinnan päälle vähintään yhden (1) metrin paksuinen luonnontilainen kalliokerros. Pohjaveden korkeustaso on mitattava neljä kertaa vuodessa alueelle asennetuista kolmesta pohjaveden havaintoputkesta. Tulokset havainnoista toimitetaan kerran vuodessa valvontaviranomaiselle.
5. Pohjaveden laatua on tarkkailtava alueelle asennetuista kolmesta pohjavesiputkesta otettavilla näytteillä. Näytteet otetaan ennen toiminnan aloittamista, vuoden välein toiminnan aikana ja lopuksi. Näytteistä analysoidaan vähintään haju, sameus, väri, pH, happi, TOC, sähkönjohtavuus, sulfaatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, nitraatti, nitriitti, ammonium, kokonaistyyppi, koliformiset bakteerit, E. coli bakteerit; liukoiset pitoisuudet (suodatettu näyte): rauta ja mangaani.

Pohjavesitarkkailun tulokset tulee toimittaa kerran vuodessa luvan myöntäneelle viranomaiselle ja Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle.

Pohjavesinäytteiden ottamisessa, analysoinnissa ja esittämisessä tulee ottaa huomioon Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen lausunnossaan esittämät seikat.

6. Alueella on noudatettava seuraavia toiminta-aikoja:

|                           |                |
|---------------------------|----------------|
| Poraaminen:               | ma-pe klo 7-22 |
| Rikotus:                  | ma-pe klo 7-22 |
| Murskaaminen:             | ma-pe klo 7-22 |
| Kuormaaminen ja kuljetus: | ma-pe klo 6-22 |
| Räjäyttäminen:            | ma-pe klo 8-18 |

Räjäyttäminen ei ole sallittua 20.4.-1.9. Räjäytysten kokonaismäärä saa olla vuodessa noin 5-7 kertaa.

Arkipyhinä (loppiainen, pitkäperjantai ja pääsiäisen pyhät, vappupäivä, juhannusaatto ja juhannuspäivä, pyhäinpäivä, itsenäisyyspäivä sekä jouluaatto, joulupäivä, tapaninpäivä ja uudenvuodenpäivä) ja viikonloppuisin toimintaa ei saa harjoittaa.

Jos toiminta-ajoina joudutaan poikkeamaan, siitä tulee ilmoittaa valvontaviranomaiselle.

7. Maa-ainesten otto voi vaikuttaa paikallisesti kallioalueen pintavalunnan muuttumisen kautta. Mikäli pintavaluntaa alueella tapahtuu esimerkiksi runsaiden sateiden vuoksi, alueen pintavedet kulkeutuvat ympäröivään maastoon. Tarvittaessa alueelle on rakennettava selkeytysallas, jonka pohjalle kiintoaines laskeutuu.

8. Toiminta ei saa pilata talousvesikaivojen veden laatua. Talousveden laatuvaatimuksista- ja suosituksista on säädetty sosiaali- ja terveysministeriön asetuksissa 401/2001 ja 1352/2015.

9. Toiminnasta aiheutuva melutaso ei saa ylittää lähimpien häiriintyvien kohteiden pihalla A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 7-22) 55 dB eikä yöohjearvoa (klo 22-7) 50 dB. Loma-asuntojen pihalla päiväohjearvot ovat 45 dB ja yöohjearvo 40 dB.

Melutasoa tulee tarkkailla aina toiminnan aikana ja tarvittaessa todentaa mittauksin.

10. Räjäytykset ja louhinta tulee suunnitella ja toteuttaa valtioneuvoston asetuksen räjäytys- ja louhintatyön turvallisuudesta (644/2011) mukaisesti. Räjäytykset tulee suunnitella ja toteuttaa siten, että aiheutuva ääni jää mahdollisimman pieneksi.

Räjäytysten aiheuttamaan ääntä tulee tarkkailla ja tarvittaessa todentaa mittauksin.

11. Toiminnasta ei saa aiheutua terveydensuojelulain mukaista terveyshaittaa pölystä lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Murskausaseman pölyhaittojen leviäminen ympäristöön tulee tarvittaessa estää joko kastelulla tai päästölähteiden koteloinnilla. Varastokasat ja ajoneuvojen kuormat on tarvittaessa kasteltava. Myös liikenteen pölyhaitat on estettävä tarvittaessa kastelulla. Kasteluun saa käyttää vain puhdasta vettä.

Pölyämistä tulee tarkkailla toiminnan aikana.

12. Murskain tulee sijoittaa alueen matalimmalle kohdalle käyttäen olemassa olevia rintauksia suojoina. Varastokasat tulee sijoittaa siten, että melun ja pölyn leviäminen ehkäistään. Pudotuskorkeus murskaimelta varastokasaan tulee pitää mahdollisimman pienenä.

Murskauksen meluhaitat tulee minimoida käyttämällä tarvittaessa kumituksia, koteloiteja tai muita vastaavia meluntorjuntatoimia.

13. Öljytuotteita sisältävät säiliöt on sijoitettava kaivualueen ulkopuolelle. Säiliöiden on oltava kaksoisvaipallisia tai ne on varustettava tiiviillä säiliön tilavuutta vastaavalla katetulla suoja-altaalla. Öljysäiliöiden säilytyspaikka ja työkoneiden tankkauspaikka on oltava pohjarakenteeltaan nestetiivis ja kaukalomallinen mahdollisten valumien estämiseksi.

Kaluston huolto, korjaus tai pesu on ottamisalueella ja sen välittömässä läheisyydessä kiellettyä, lukuun ottamatta välttämättömiä akuutteja korjauksia. Huolto- ja korjauspaikat on varattava alueen ulkopuolelle ja ne on suojattava asianmukaisesti.

Mahdollisten öljyvahinkojen varalta alueella tulee olla öljynimeytysmateriaalia ja riittävä alkusammutuskalusto.

14. Onnettomuus- ja häiriötilanteita varten toiminnalle on nimettävä vastuuhenkilö, jonka yhteystiedot on ilmoitettava valvontaviranomaiselle ennen toiminnan aloittamista. Yhteystiedot on pidettävä ajantasaisina.
15. Jätteiden säilyttäminen ja käsittely on tehtävä niin, ettei niistä aiheudu pölyämistä, roskaantumista, maaperän tai pohjaveden pilaantumisvaaraa eikä terveyshaittaa. Vaaralliset jätteet on säilytettävä tiiviisti suljetuissa, kullekin jätetyypille tarkoitetuissa astioissa, säiliöissä tai pakkauksissa ja varastoitava katetussa ja lukitussa tilassa. Vaarallisia jätteitä luovutettaessa jätteiden siirrosta on laadittava siirtoasiakirja, josta ilmenevät tiedot vaarallisista jätteistä voimassa olevan jätelain ja -asetuksen mukaisesti.

Kaivannaisjätteet tulee varastoida ja käsitellä kaivannaisjätehuoltosuunnitelman mukaisesti.

16. Jätteiden kuljettaminen ja jätekirjanpito tulee toteuttaa Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen lausunnossa esitetyllä tavalla.
17. Toiminnasta tulee pitää käyttöpäiväkirjaa, joka tulee pyydettyäessä esittää ympäristönsuojeluviranomaiselle. Käyttöpäiväkirjaan tulee merkitä ainakin seuraavat tiedot:
- louhitun ja murskatun kiviaineksen määrä
  - rikotuksen, murskauksen ja räjäytysten toiminta-ajat
  - toiminnassa muodostuneet jätteet ja niiden toimituspaikat
  - pohjavesitarkkailun tulokset
  - poikkeustilanteet ja niiden takia tehdyt toimenpiteet
  - mahdolliset muut mittaustulokset.
18. Jälkihoito on tehtävä mahdollisuuksien mukaan vaiheittain ottotoiminnan edetessä. Jälkitoimenpiteisiin on kiinnitettävä erityistä huomioita. Jyrkkien

rintausten yläosiin on rakennettava aidat turvallisuuden varmistamiseksi. Kallioalueen pohja on tasattava ja muotoiltava siten, ettei alueelle pääse muodostumaan pintavesilammikoita.

19. Ottamisalueelle ei saa tuoda maa-aineksia muualta lukuun ottamatta maisemoinnissa mahdollisesti tarvittavaa verhoilumateriaalia. Muualta tuotua verhoilumateriaalia ei saa kuitenkaan varastoida alueella.
20. Luvan haltijan on viipymättä ilmoitettava valvontaviranomaiselle toiminnan pysyvistä tai pitkäaikaisista keskeyttämisistä, toiminnan valvonnan kannalta olennaisista muutoksista, kuten toiminnan supistamisesta tai laajentamisesta sekä luvanhaltijan vaihtumisesta.
21. Toimintaa ei saa aloittaa, ennen kuin valvova viranomainen on tehnyt hakijan pyynnöstä alueella aloituskatselmuksen. Ottamissuunnitelman ja lupaehtojen noudattamisen seuraamiseksi tulee paikan päällä järjestää tarvittaessa hakijan ja valvontaviranomaisen yhteisiä katselmuksia. Toiminnan loputtua alueella on pidettävä loppukatselmus, jossa todetaan alueen jälkihoidon ja maisemointitöiden riittävyys.
22. Tiedot ottomäärästä on vuosittain toimitettava NOTTO-rekisteriin ja lupaviranomaiselle.
23. MaL 12 §:n mukaan hakijan on annettava kunnalle pankki- tai vastaava vakuus jälkihoitotöiden suorittamisen vakuudeksi. Vakuuden suuruudeksi määrätään 30 000 euroa. Vakuuden on oltava voimassa vähintään yksi (1) vuosi kauemmin kuin myönnetty lupa. Vakuus tulee asettaa ennen toiminnan aloittamista viipymättä, mikäli toiminta aloitetaan muutoksenhausta huolimatta. Kunta luovuttaa vakuuden pois, kun hakijan pyytämässä lopputarkastuksessa jälkihoitotyöt on todettu kaikilta osin tehdyiksi lupaehtojen mukaisesti.

## **RATKAISUN PERUSTELUT**

### **Luvan myöntämisen edellytykset**

Maa-aineslain (555/1981) 6 §:n mukaan lupa ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa harkittaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Maa-aineslain 3 §:n mukaan maa-aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu 1) kauniin maisemakuvan turmeltumista, 2) luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista, 3) huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa tai 4) tärkeän tai muun vedenhankintaan soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa.

Asemakaavan tai oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella on lisäksi katsottava, ettei ottaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen eikä turmele kaupunki- tai maisemakuvaa.

Maa-aineslain 3 §:n 4 momentin mukaan ottamispaikat on sijoitettava ja ainesten ottaminen järjestettävä niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi ja että maa-aines-esiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti, eikä toiminnasta aiheudu asukkaille tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaan luvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminta aiheuta terveyshaittaa, merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huononemista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella tai kohtuutonta räsytystä naapurikiinteistöissä.

### **Yleiset perustelut lupapäätökselle**

Suunnitelma-alue on osittain avattua ottamisaluetta. Puusto on kaadettu kokonaan aiemmin käytössä olleelta ottamisalueelta ja muilta osin aluetta puuston muodostaa mäntyvaltainen metsikkö. Suunnitelma-alueella ei ole erityisiä maisemallisia arvoja. Ottamistoiminta muuttaa alueen maisemakuvaa, mutta aluetta ympäröivä metsä ja maastonmuodot estävät ottamisalueen näkymistä lähiympäristöään kauemmaksi. Ottotoiminnan jälkeen alue maisemoidaan. Ottamistoiminta ei siten aiheuta kauniin maisemakuvan turmeltumista.

Ottamisalue ei sijaitse arvokkaalla kallio- tai harjualueella, eikä tiedossa ole, että alueella olisi harvinaisia kasvilajeja tai uhanalaisia eläimiä. Ottaminen ei siten aiheuta erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista tai huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa.

Ottoalue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lupamääräyksissä on kuitenkin huomioitu pohjavesialueen läheisyys ja annettu määräyksiä liittyen pohjaveden suojeluun.

Lupahakemuksen mukainen ottamisalue on osoitettu Pohjois-Karjalan maakuntakaavassa merkinnällä EO3 (kalliokiviainesten ottoalue). Alue on merkitty Vaivion osayleiskaavassa merkinnällä eo-2 (kallioainesten ottoalue) ja M (maa- ja metsätalousvaltainen alue). Ottaminen ei vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen. Kaavoitus ei muodosta estettä luvan myöntämiselle.

Kun noudatetaan lupamääräyksissä annettuja suojaustoimia, kuten ottamisalueen reunojen varustamista lippusiimoin ja varoituskyltein, ei ottotoiminta aiheuta vaaraa asukkaille tai ympäristölle. Pöly- ja meluhaittoja voidaan torjua murskaimen sijoituksella, kastelulla sekä koneiden ja laitteistojen koteloineilla.

Ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi, kun ottaminen toteutetaan ottosuunnitelman ja lupamääräysten mukaisesti. Asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty, eikä maa-ainesten ottaminen ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Lupa voidaan näin ollen myöntää.

Ympäristönsuojelulain 52 §:n mukaan luvassa on annettava määräykset mm. päästöjen rajoittamisesta, maaperän ja pohjaveden pilaantumisen ehkäisemisestä sekä jätteiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä. Ympäristönsuojelulain 58 §:n mukaan luvassa on annettava lisäksi tarpeelliset määräykset jätteistä ja jätehuollosta jätelain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamiseksi. Ympäristönsuojelulain 62 §:n mukaisesti tulee myös antaa tarpeelliset määräykset toiminnan ja päästöjen tarkkailusta. Lupamääräyksissä on huomioitu hakemuksesta annetut muistutukset ja hakijan vastine sekä Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen ja terveydensuojeluviranomaisen lausunnot.

### **Lupamääräysten perustelut**

#### Lupamääräys 1:

Kokonaisottomäärä ja ottamisaika ovat hakemuksen mukaisia. Määräykseen on myös selvennetty, että tämä lupa koskee vain vaihetta I.

Lupa voidaan myöntää 15 vuodeksi, koska alue sijaitsee maakuntakaavassa maa-ainesten ottamiseen varatulla alueella.

#### Lupamääräys 2:

Ottamisalue tulee merkitä maastoon, jotta rajoista ei ole epäselvyyttä, eikä toiminta laajene naapurikiinteistöjen puolelle tai laajemmalle alueelle, kuin ottosuunnitelmassa on esitetty.

Lippusiimat/nauhat, suoja-aidat ja varoitustaulut ovat tarpeen työturvallisuuden ja yleisen turvallisuuden vuoksi. Määräyksillä estetään alueella kulkijoille mahdollisesti aiheutuva vaara.

#### Lupamääräykset 3-5:

Määräykset on asetettu pohjaveden laadun ja määrän turvaamiseksi sekä ottotoiminnan suunnitelmallisen etenemisen turvaamiseksi. Ottotason selkeä merkintä helpottaa sekä valvontaa että itse ottotoimintaa. Ottamistoiminta sijoittuu Venäänsuon pohjavesialueen läheisyyteen, joten pohjaveden laadun ja määrän turvaaminen on huomioitava erityisesti.

#### Lupamääräys 6:

Mahdollisten asutukselle aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi toiminnalle on asetettu aikarajat. Räjäytysten toiminta-aikaa on rajoitettu alueella mahdollisesti pesivien kaakkurien pesintärauhan turvaamiseksi.

#### Lupamääräys 7:

Alueen pintavesien johtaminen tulee tapahtua hallitusti, jotta estetään mahdolliset haitalliset vaikutukset luonnonolosuhteisiin.

Lupamääräys 8:

Määräys on asetettu pohjaveden laadun ja määrän turvaamiseksi ja se on terveydensuojeluviranomaisen lausunnon mukainen.

Lupamääräys 9:

Lupamääräykset on annettu toiminnasta naapureille aiheutuvan meluhaitan vähentämiseksi. Toiminta ei saa aiheuttaa naapuruussuhdelaissa tarkoitettua kohtuutonta räsitusta. Annetut melun raja-arvot perustuvat valtioneuvoston päätökseen melutason ohjearvoista (993/1992).

Lupamääräys 10:

Valtioneuvoston asetuksessa räjäytys- ja louhintatyön turvallisuudesta säädetään kyseisten töiden työturvallisuudesta. Toimimalla asetuksen mukaisesti ehkäistään myös ympäristölle ja lähialueen asutukselle mahdollisesti aiheutuvia haittoja.

Tärinän mittaus on tarpeen, jos toiminnan epäillään aiheuttavan kohtuutonta haittaa lähialueen asutukselle.

Lupamääräykset 11 ja 12:

Lupamääräykset on annettu asutukselle mahdollisesti aiheutuvien pöly- ja meluhaittojen estämiseksi ja todentamiseksi. Vaaditut pölyn leviämisen torjuntatoimet ovat muraus-asetuksen mukaiset.

Lupamääräykset 13 ja 14:

Määräykset on annettu maaperän ja pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Lupamääräykset 15 ja 16:

Ympäristönsuojelulain 58 §:n mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset jätteistä ja jätehuollosta. Ympäristönsuojelulain 113 §:n mukaan kaivannaistoimintaa koskevassa ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset kaivannaisjätteestä.

Jätteiden kuljetuksia ja jätekirjanpitoa koskevat vaatimukset ovat jätelain mukaisia.

Lupamääräys 17:

Käyttöpäiväkirjan pito on tarpeen toiminnan valvomiseksi.

Lupamääräys 18:

Määräys on annettu, jotta alue sopii ottotoiminnan päätyttyä ympäröivään maisemaan ja alueella on turvallista liikkua.

Lupamääräys 19:

Määräys on annettu pohjaveden ja maaperän pilaantumisen ehkäisemiseksi. Muualta tuoduissa maa-aineksissa saattaa olla haitallisia aineita, jotka kulkeutuvat pohjaveteen.

Lupamääräys 20:

Ympäristönsuojelulain mukaan toiminnan muutoksista ja luvanhaltijan vaihtumisesta on ilmoitettava valvontaviranomaiselle.

Lupamääräys 21:

Lupamääräys selventää maa-ainesten oton valvontaan liittyviä järjestelyjä ja maa-ainesten ottajan velvollisuuksia. Katselmukset perustuvat maa-ainesasetuksen 926/2005 7 §:ään.

Lupamääräys 22:

Maa-aineslain 23 a §:n mukaan luvan haltijan on vuosittain ilmoitettava lupaviranomaiselle otetun aineksen määrä ja laatu.

Lupamääräys 23:

Määräyksellä varmistetaan, että hakija noudattaa lupamääräyksiä ja maisemioittamisalueen hyväksytysti ottamisen päätyttyä.

## **PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO**

### **Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta**

Peab Industri Oy saa aloittaa hakemuksen mukaisen toiminnan lupapäätöksen mukaisesti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, jos se asettaa Liperin kunnalle lupamääräyksessä 23 osoitetun 30 000 euron vakuuden (YSL 199 §, MAAL 21 §). Vakuus tulee asettaa ennen toiminnan aloittamista. Muutoksenhakutuomioistuin voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon (YSL 201 §, MAAL 21 §).

Koska alue on vanhaa maa-ainesten ottoaluetta, ei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi.

## **LUVAN VOIMASSAOLO**

Lupa on voimassa 15 vuotta lainvoimaisuudesta lukien. Jos toimintaa tämän jälkeen jatketaan, toiminnanharjoittajan tulee toimittaa uusi maa-aines- ja ympäristölupahakemus.

Jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla tässä luvassa olevia määräyksiä ankarampia määräyksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, asetusta on luvan estämättä noudatettava.

## **SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET**

Ympäristönsuojelulaki (527/2014)  
Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014)  
Maa-aineslaki (555/1981)  
Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005)  
Valtioneuvoston asetus kaivannaisjätteistä (190/2013)  
Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920)  
Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992)  
Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja  
kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010)

## **TIEDOTTAMINEN**

Liperin kunnan elinympäristölautakunnan lupajaos tiedottaa tästä päätöksestä Liperin kunnan ilmoitustaululla, paikallislehdessä Kotiseutu-uutiset ja kunnan verkkosivuilla.

## **KÄSITTELYMAKSU**

Päätöksestä peritään Liperin elinympäristölautakunnan hyväksymän taksan mukainen maksu lisättynä lupahakemuksen käsittelystä aiheutuneilla kustannuksilla.

## **MUUTOKSENHAKU**

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusoikeudesta on säädetty ympäristönsuojelulain 191 §:ssä.

Valitusosoitus on liitteenä.

## **PÄÄTÖKSEN TIEDOKSIANTO**

Päätös: Peab Industri Oy / Luvat  
Karvaamokuja 2a  
00380 HELSINKI

Tiedoksi: Pohjois-Karjalan ELY-keskus  
Pohjois-Karjalan Ympäristöterveys  
Vaivionsalon lähiasukkaat/Jukka Inkeri

Liite elinympäristölautakunnan lupajaoksen päätökseen 21.1.2025

## VALITUSOSOITUS

Tähän päätökseen voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.

### Valitusviranomainen

Vaasan hallinto-oikeus

Korsholmanpuistikko 43  
PL 204  
65101 VAASA  
puhelin: 029 56 42611  
faksi: 029 56 42760  
s-posti: vaasa.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

### Valitusaika

Valitusaika on **29.1.-7.3.2025**. Valitus on toimitettava hallinto-oikeuteen viimeistään kolmantenakymmenentenä (30) päivänä päätöksen tiedoksisaannista. Päätöksen katsotaan tulevan kaikkien asianomaisten tietoon seitsemäntenä päivänä päätöksen julkisesta kuuluttamisesta kunnan verkkosivuilla. Valitusaika päättyy **7.3.2025**.

### Valitus ja sen liitteet

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi, osoite kotikunta ja puhelinnumero
- muutos, joka päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- muutosvaatimuksen perustelut
- lupajaoksen päätös valitusosoituksineen alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- tieto siitä, milloin päätös on annettu tiedoksi, esimerkiksi kopio saantitodistuksesta tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimustensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja.

Valituskirjelmä on valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

#### **Valituksen toimittaminen perille**

Valitusasiakirjat on toimitettava hallinto-oikeudelle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, Itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun tai juhannusaatto tai arkilauantai saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan kuluessa.

#### **Oikeudenkäyntimaksu**

Muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu tuomioistuinmaksulain (1455/2015) nojalla.